

Відсутність нормативного регулювання порядку обігу зброї в Україні виключає можливість суб'єкта бути обізнаним з межами законності/незаконності власної поведінки. Відсутність усвідомлення цього свідчить про неможливість притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Отже, необхідно зробити висновок, що при кваліфікації діянь, передбачених КК України, зокрема ст. 263 та 263-1 КК України, органи обвинувачення при складанні обвинувального акту всупереч вимогам п. 5 ч. 2 ст. 291 КПК України допускають помилки та не дають оцінку об'єкту та предмету злочину, не аналізують та не оцінюють обставини, що характеризують об'єкти та суб'єктивну сторону складу злочину. Як наслідок, органи досудового слідства не можуть забезпечити швидке, повне та неупереджене розслідування кримінального правопорушення, з тим, щоб кожний хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнений до кримінальної відповідальності в міру своєї вини та застосувати щодо учасників кримінального провадження належну правову процедуру.

Список використаних джерел

1. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів. – К.: АТІКА, 2007. – С. 17.
2. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації. – К.: Юрінком-Інтер, 2006. – С. 45.
3. Обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 12016270000000137 за підозрою Дубровського Д. В. у вчиненні злочинів передбачених ст. ст. 263, 2631 КК України. Посилання <http://www.reyestr.court.gov.ua/Revie/32088879/> (дата звернення 22.11.2018).
4. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін. 5 вид., доп. – Х.: Право, 2013. – С. 789.

Бурак Марія Василівна,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЗАПОБІГАННЯ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ВІЙСЬКОВИХ ПОСАДОВИХ ОСІБ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ, УТВОРЕНИХ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНІВ

Моніторинг світової практики в сфері протидії корупції дозволяє стверджувати, що одним із найбільш дієвих з-поміж превентивних антикорупційних заходів є врегулювання конфлікту інтересів, що є важливим аспектом вдосконалення публічної служби на стадії подолання корупції. Питання врегулювання конфлікту інтересів знайшло своє відображення у Законі України «Про запобігання корупції».

Крім того, цей Закон став інструментом імплементації в національне законодавство положень статті 6 Конвенції ООН проти корупції щодо забезпечення створення та функціонування органу з питань антикорупційної політики.

Утворення Національного агентства з питань запобігання корупції дає можливості для здійснення практичних заходів з формування єдиного розуміння законодавчих приписів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання встановлених заборон та обмежень.

Так, відповідно до підпункту «г» пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» суб'єктами, на яких поширюється дія Закону, є військові посадові особи Збройних Сил України [1].

Згідно з частиною дванадцятою статті 6 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» військові посадові особи – це військовослужбовці, які обіймають штатні посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або які спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків згідно із законодавством [2].

У постанові Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво» зазначено, що організаційно-розпорядчими обов'язками є обов'язки щодо здійснення керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах або організаціях незалежно від форм власності. Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних або приватних підприємств, установ або організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів (начальники цехів, завідувачі відділами, лабораторіями, кафедрами), їхні заступники, особи, які керують ділянками робіт (майстри, виконроби, бригадири та ін.) [3].

Наразі проблемним питанням при застосуванні Закону України «Про запобігання корупції» є один із винятків із правила про заборону спільної роботи близьких осіб в умовах безпосереднього підпорядкування. Мова йде про осіб, які працюють у сільських населених пунктах (крім тих, що є районними центрами). Зокрема, чи поширюватиметься дія обмежень щодо спільної роботи близьких осіб на військових посадових осіб Збройних Сил України, які проходять військову службу у військовій частині, що дислокується у сільському населеному пункті.

Розглядаючи можливість застосування вимог статті 27 Закону України «Про запобігання корупції» до військових посадових осіб Збройних Сил України, які проходять військову службу у військовій частині, що дислокується у сільському населеному пункті, слід враховувати, що військова служба є державною службою особливого

характеру, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України, іноземців та осіб без громадянства, пов'язаній з обороною України, її незалежності та територіальної цілісності, особливості проходження якої визначено Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Згідно із частиною першою статті 6 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [4] військові посади (штатні посади, що підлягають заміщенню військовослужбовцями) і відповідні їм військові звання передбачаються у штатах (штатних розписах) військових частин, кораблів, органів військового управління, установ, організацій, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів.

Разом з тим, частиною сьомою статті 6 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» встановлено, що порядок призначення на військові посади встановлюється Конституцією України, законами України, положеннями про проходження військової служби, про проходження громадянами України служби у військовому резерві.

Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України затверджено Указом Президента України від 10.02.2008 № 1153/2008. Відповідно до пункту 99 цього Положення військовослужбовці, які є близькими особами у значенні, наведеному в абзаці четвертому частини першої статті 1 Закону, не можуть перебувати у відносинах прямої організаційної та правової залежності підлеглої особи від її керівника, у тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на військову службу, призначення на посаду, звільнення з військової служби, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень, контролю за їх виконанням.

У разі виникнення обставин, що порушують вимоги абзацу першого цього пункту, відповідні військовослужбовці, близькі їм особи вживають заходів до усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний строк. Якщо у зазначений строк ці обставини добровільно не усунуто, відповідні військовослужбовці та/або близькі їм особи підлягають переміщенню в місячний строк у встановленому порядку на іншу посаду, що виключає безпосереднє підпорядкування, а в разі неможливості переведення військовослужбовця, який перебуває в підпорядкуванні, – звільненню з військової служби [4].

У зв'язку з цим, спільна робота близьких осіб може призвести до виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів у зв'язку із наявністю приватного інтересу, обумовленого сімейними стосунками (надання вказівок, доручень, контролю за їх виконанням, участь у проведенні службового розслідування, надання переваг обумовлених приватним інтересом тощо).

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України «Про запобігання корупції» особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів; повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно; не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів; вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів [4].

Резюмуючи викладене вище, зазначимо, що конфлікт інтересів є передумовою вчинення будь-якого корупційного правопорушення. Тому політика запобігання конфліктам інтересів не повинна бути сконцентрованою тільки на забороні публічним службовцям мати приватні інтереси, біль того, такий підхід навряд чи можна реалізувати. Запобігання конфлікту інтересів повинно бути спрямовано на підтримання доброчесності та об'єктивності адміністративних рішень і системи державного управління.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції. Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення 09.11.2018).

2. Про військовий обов'язок і військову службу. Закон України від 25 берез. № 2232-XII. сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12> (дата звернення 09.11.2018).

3. Про судову практику у справах про хабарництво. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квіт. 2002 р. № 5. сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02> (дата звернення 09.11.2018).

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29 верес. 2017 р. № 839. сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17> (дата звернення 08.11.2018).